

ชื่อวิทยานิพนธ์	อ้อมโนทัศน์ การสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรม การดูแลตนเองของผู้สูงอายุ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
ผู้วิจัย	ลักษมี บุญธรรม
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอก การพยาบาลสาธารณสุข
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	วรัตมา สุขวัฒนานันท์ วท.บ., สส.ม., วท.ม., พย.ด. จรรยา เสียงเสนาะ วท.บ.(เกียรตินิยม), M.P.H. สุรศักดิ์ หลาบมาลา B.S.E., Ed.M., Ed.D.
วันที่สำเร็จการศึกษา	19 พฤษภาคม พ.ศ.2540

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และความสามารถในการทำนายของปัจจัย ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ อ้อมโนทัศน์ การสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ รวมทั้งได้เปรียบเทียบอ้อมโนทัศน์ การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมการดูแลตนเอง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ แบ่งเป็นผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง จำนวน 103 คน และผู้สูงอายุที่ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมหรือกลุ่มใด ๆ โดยวิธีการสุ่ม อย่างมีระบบ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมดจำนวน 206 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์ ตามแบบสอบถาม 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามด้านอ้อมโนทัศน์ แบบสอบถามด้านการสนับสนุนทางสังคม และแบบสอบถามด้านพฤติกรรมการดูแลตนเอง วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบโดยใช้สถิติ

t-test การทดสอบความสัมพันธ์ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีอัตมโนทัศน์ การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมการดูแลตนเอง ในแต่ละด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์ การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมการดูแลตนเอง ของผู้สูงอายุทั้งสองกลุ่ม โดยการทดสอบ t-test พบว่า ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุมีการสนับสนุนทางสังคมดีกว่าผู้สูงอายุที่ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมหรือกลุ่มใด ๆ ($p\text{-value}=0.04$) ส่วนอัตมโนทัศน์และพฤติกรรมการดูแลตนเอง พบว่าไม่มีความแตกต่าง ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุคือ การศึกษา ($r=0.171, p\text{-value}<0.01$) รายได้ ($r=0.223, p\text{-value}<0.001$) อัตมโนทัศน์ ($r=0.491, p\text{-value}<0.001$) การสนับสนุนทางสังคม ($r=0.640, p\text{-value}<0.001$) ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน พบว่า การสนับสนุนทางสังคมคือตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุด และสามารถทำนายพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุได้ร้อยละ 41.01

จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า อัตมโนทัศน์ การสนับสนุนทางสังคม มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุขึ้น ให้ครอบคลุมทั้งในระดับอำเภอ/ตำบล/หมู่บ้าน เพื่อพัฒนาการสนับสนุนทางสังคมที่ผู้สูงอายุมีอยู่ ให้เพิ่มพูนขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมอัตมโนทัศน์ในทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะนำไปสู่การมีพฤติกรรมการดูแลตนเอง ที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ